Vital
B1, C, D, VİTAMİNLERİ
KATILMIŞ
Yağsız kuvvet
GIDASI

Cumhuriyet

26 ncı yıl Sayı : 8990

KURUCUSU: YUNUS NADİ
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu İstanbul No. 248
Telefonlar: Umumî Santral Numarası 24286. Yazı İşleri: 24219, Matbaa: 24299

Pazar 21 Ağustos 1949

GÖZLÜK DEPOSU
Her nevi fenni gözlük,
Cam, çerçeve ve gözlükçülüğe ait bütün malzeme
J. Saragossi
Bahçekapı Celâl Bey Han No: 29
İSTANBUL

Rusya, Yugoslavyayı açıkça tehdide başladı

Moskova, yeni notasında Yugoslavyadaki Rusları bizzat koruyacağını bildiriyor

Belgrad hükûmeti, bahis mevzuu kimselerin Sovyetlere karşı savaşmış Beyaz Ruslar olduğunu söyleyince, mutlaka Tito'yu itham etmek istiyen Moskova hükûmeti, bu sefer Beyaz Rusların artık fikir değiştirdiklerini ileri sürdü

Londra, 20 (B.B.C.) — Sovyet Rusya ile Yugoslavya arasında mevcut gerginlik, bu akşam vâhim bir safhaya girmiştir. Moskova tarafından Belgrad hükûmetine gönderilen sert bir notada, Yugoslavyadaki Sovyet vatandaşlarının kötü muamele gördükleri hakkındaki iddia tekrarlanmakta ve şu ihtar yapılmaktadır: «Yugoslav hükûmeti, topraklarında bulunan Rusların karşı hattı hareketini değiştirmemekte inat ettiği takdirde Moskova hükûmeti daha tesirli tedbirlere başvurarak vatandaşlarını korumak çarelerini araştıracaktır.»

Aynı zamanda Sovyet notası, Yugoslav komünistlerini Tito'yu devirmeye davet etmektedir.

Bu mesele hakkında geçenlerde Rusya tarafından verilen protesto notasına Belgrad hükûmetinin cevabı, Moskovanın ekîlerine nazaran çok daha şiddetli olan bu üçüncü notayı göndermesine vesil olmuştur.

Sovyetlerin baltıkları bahane

Belgrad hükûmeti Moskovaya gönderdiği notada şu hususu belirtmiştir: «Yugoslavyada tevkif edilen Ruslar bundan 28 sene evvel Sovyetler Birliğine karşı çarpışmış (Beyaz

— Arkası Sa. 3, Sü. 2 de —

Millî Eğitim Şûrası

Yarın Ankarada toplanacak Millî Eğitim Şûrasının ehemmiyetini bazı mühim noktalarda yakîn bir gündemi var. İlk ve orta öğretim kademelerinin aşağıdaki programların incelenmesi, öğretmen yetiştiren müesseselerr teşkilâtının düzenlenmesi, eğitim ve öğretimde dayanılan demokratik esasların gözden geçirilmesi gibi çetin mevzuları bu arada sayabiliriz. Her birini kendi sahasında değerli bir bilgisa sahibi tanıdığımız sayın Şûra üyeleri, eğitâlıkları mesleklerin ilerlemesine emniyetimi sarfiyorum ve elverişli ikle yekîlde çürmesin yolunu arayacaklar ve temenni ederia ki o yolu bulacaklardır.

Bir hu yeolle de bugün bir noktaya dahanmak istiyorum. Ortadoğunun vatandaş tipi nasıl olmalıdır?

İnsan doğduğunda yaşarlı, kıtlıdağlı gibi gökten sesaldır lemmi; onu cemiyet yaratır, cemiyet yetiştirir. Duygu ve düşüncelerimizde, ahlâk ve karakterimizde kendimizi her ne kadar gene kendimizin eseri sanırsak da, gerçekte bir sosyal çevrenin mahsulü olduğumuzu inkâr edemeyiz. Yahud daha doğrusu, kendi varlığımza kıymetimiz kadar, rahmımız ve kafamız bir takım telâlere bağlı bulunur. O telâlerl ismânlık vasfına en uygun bir şekilde kazanmaktan ceremiz, sâ ittiğinde. Millî Eğitim teşkilâtımı

«Hayatta en kahili müvâd ilmdir» diyen Atatürk, eğretim ve eğitim sistemimizin hedefini daha bayağıyda bire göstermişti. Cumhuriyet devrinde bu yolda ileri adımlar atarak mükâmel gelişmeler kaydetmiştik bir hakikattir. Sadece Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinde meydana gelen yirmi bin yıldık artışı bir gün gerdiremek bile bu hususta bir fikir vermeğe yeter. Öğrenci ve okul sayısında olsun, öğretmen kadrolarında olsun, ekîlve kayada bâyılı, çok bâyılı bir gelişme vardır. Okuma ve okutma heveci ıahîderi, kasabaları çoktan sonra, köylere kadar yayılmıştır.

Ancak, ortadişimiz vatandaş tipini o bugüne kadar yaratabildik mi? Ruha bir devimde, Cumhuriyet idâsine uygun vatandaşı yetiştirebildik mi?

Ne varık ki bu sınıle müşbet bir cevab vermek henüz imkânsızdır. Kemiyeti artırmak uğruna yıllardanberi harcadığımız gayretlerden ahnak keyfiyet üzerinde sindiremek kadar yaratılıp Mektep, devlete kâfih yetiştirmekle vazifeli bir müessese iâl. Orada gaye düşünmek, öğrenmek, kendi varlığını araştırp bulmak değil, erkenlemek, kabîlesmek ve mümkin olduğu kadar kendi varlığından sıyrılmaktır. Yukarıdan gelecek emirlere kördü kücüne uyun, sorum yüklenmeyiz ve bilen, birikmiş evrada güvel yazmlar mümsüb derkenarlar geçiren, âmirinin karşısında elpence divan durmayı en yüksek ahlâk kaldesi sayan kondi eferdimizi sağlık müracaatçileri savsakladığı an hiçeden bir adam e devrin istediği tipsi. Sağlamal mektebleri bunu yetiştirmek için kurulmuştu. Öğretim ve eğitim metodları da ona göre düzenlenmişti.

Cumhuriyet rejimi, hayatta geçeriği mesleki ne olursa olsun, dürüncen, arayan, sorumdan kaçmayan, eherciliklen hoslanmayan, daima mübâsebe ve gerçeğe dayanan, sahâsiyet sahibi vatandaşlar yetiştirmek zorundadır. Başka türlü olmasına imkân da vardır: eskiki hürriyet rejimi yalnız bir vatandaşlarını sırtında yürüyebilir bir rejimdir. Ilk okuldan bachyarak Boyşe kadar bütün öğretim ve eğitim kademelerinin bu sistemne göre iyice ayarlanmazı artık kaçınılmaz bir zarurettir. Sindiğe kadar bu hususta bir çalışmadı demek istemiyorum. Yeniine, modern yıldıtıme uyulle-

NADİR NADİ

— Arkası Sa. 3, Sü. 5 te —

İnönü İzmirde Kültür Parkta

İnönü bugün İzmirden Erzuruma gidiyor

30 temmuzda İzmire gelmiş olan Cumhur Başkanı Ege seyahatlerinde 32 bin kelimelik nutuk söyledi

İzmir 20 (Telefonla) — Cumhur Başkanı İsmet İnönü, bu gün saat 18 de İzmirden ayrılacaktır. Bir sıcaklık bazı ziyaretler kabul edecek, İzmirden umumî meselesi ve vâ-

— Arkası Sa. 3, Sü. 3 te —

istiklâtle ilgilenmiştir. Yarın akşam saat 18 de Fuarı ziyaret edecek, 19 da Ada gazinosunda Altay, Altınordu, Demirspor, Göztepe, İzmir,

18 inci İzmir Fuarı dün akşam açıldı

Ticaret Bakanı, uzun nutkunda muhtelif ziraat ve sanayi davalarımız hakkında izahat verdi

İzmir 20 (Telefonla) — Kapısında 12 devcilin bayrağı dalgalanan 18 inci İzmir Enternasyonal Fuarı, bu akşam saat 19 da açılmıştır. Bir

saat evvelinden giriş kapıları kalabalık bir yığınla doluyordu. Lozanna kapısı önünde yapılan törende, ev-

— Arkası Sa. 3, Sü. 6 da —

C. H. P. Divanı dağıldı

Ara seçimlerinde gösterilecek aday meselesi, hararetli görüşmelere yol açtı

Ankara 20 (Telefonla) — C.H.P. Divanı bugün saat 15 te Parti merkezinde Hilmi Uranın başkanlığında toplanarak çalışmalarını bitirmiş ve 7 ekim cuma günü İçtima etmek üzere dağılmıştır. İki gündük toplantılarında Divan, Başbakan Şem-

— Arkası Sa. 3, Sü. 5 te —

Komünist Finler gemi azıya aldılar

Hükûmete karşı Rus yardımını istiyecekler

Helsinki 20 (a.a) — Finlandiya komünist partisi bir tebliğ yayınlıyor rak 100 bin İmzanın gönderdiği greve son vermek için Finlandiya hükûmetinin sarfettiği gayretlere karşı, Rusyanın müdahalesini istemek teşebbüsünde bulunmuştur.

Komünist partisi idare komitesi, Başkan Paasikivi'ye gönderdiği bir mektupla polisin grevlilere karşı kullandığı tedbirleri protesto et-

— Arkası Sa. 3, Sü. 7 de —

Hayvanlar da Demir Perdeyi terkedemiyor

Amerikanın Sofya Atşemiliterinin köpeğini Türkiyeye getirmek izni almınıcaya kadar 10 gün uğraştılı

Amerikalı albay ve köpeği

Demir perde arkasındaki memleketlerde seyahat için kondan tabdolar ve seyahat edecek olanlara çıkarılan tarifelâr, cindi hayvanlara da tepmil olunmuştur. Bu meyanda dün sefirimize gelen A-

— Arkası Sa. 3, Sü 1 de —

Dr. Kırdar Şam elçiliğini kabul etmiyecek

C.H.P. nin, kendisini, ara seçimlerde aday göstereceği sanılıyor

Dün Yalovadan dönmesi beklenen Vali ve Belediye Başkanı Dr. Lütfi Kırdar, firtına dolayısile ertelediği İzmire kıvakmıştır. Yalovada kendinde yakın temanı alanlardan öğrendiğimize göre, Dr. Lütfi Kırdar, Şam Elçiliğine tayin edildiği kabûlündü; haberi, fik defa olarak haitkaten, mıahbustan öğrenmiştir. Tayin keyfiyeti, kendisinden istimzar edilmemiştir. Dr. Kırdar, şahsî ve ailevî durumu de-

— Arkası Sa. 3, Sü. 4 te —

Son zelzelede üç yüze yakın insan kaybettik

Şimdiye kadar, Karlıovada 157, Kıgıda da 120 ölü tesbit edildi, yaralıların sayısı henüz belli değil

Karlıova 20 (a.a) — 17-8-949 gecesi saat 21,30 da burada şiddetli bir deprem olmuştur. Şuhaha kadar hafif ve şiddetli olarak fasılalarla deram eden deprem çok hasar ve zayıata sebebiyet vermiştir. Üçe merkezinde 7 ölü, 15 yaralı vardır. Bütün evler enkazınaşmak hâle gelmiştir. Köylerde şimdiye kadar 150 yi geçen ölü ve 100 e yakın yaralı tesbit edilmiştir. İki köy kâmilen, üç köy cüzmen harab olmuş, diğer köylerde evlerin hepsi ağır gök

— Arkası Sa. 3, Sü. 4 te —

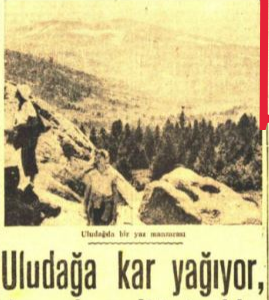

Uludağda bir yaz manzarası

Uludağa kar yağıyor, kamplar altüst oldu

Karadenizde şiddetli fırtına var, yurdun bazı bölgelerinde de yağmurlar başladı

Uludağ 20 (a.a) — Özel muhabirimizden: Dün geceyarısı başlayan fırtınadan sonra Uludağda yıl mevsimde 30 santedberi ilk defa olarak kar yağmıştır. Şimdi sıvıkarla dertdişiler. Firtına Uludağdaki Çadırlı kampları altüst etmiş ve çadır sakinleri sabaha kadar hayvancılık sıcıtlar çepçevrelerdir. Mevcut fabrikasının kampındaki çadırları sel basmış, bütün bu çadırlar tabiiye edilmek sakınleri gün bal ile Kayakevine sığınmaslardır.

Geceyarısı kopan bu firtına çok korkunç olmuş ve çadırlar rüzgârın tesirile balan halinde havalanmıştır. Bu sabah hava dinmiş, buna rağmen hararet sıfıra yaklaşmıştır. Çadırlarda bulunan eşyalarımız birer birer Bursaya inmeğe başlamıştardır.

Denizlerde

İki gün evvel başlayan İzdeş fırtınası dün de devam etmiş ve vapur seferlerini iskrıza uğratmıştır. Evvelki gce Yalova ve Heybeliada seferlerini yapan vapurlar bu iskelelere uğramayarak Köprüye dönmüşlerdir. Evvelki gün ve dün Karşıyal - Yalova arasındaki araba vapura seferleri yapılamamıştır.

— Arkası Sa. 3, Sü. 2 de —

Polislere kauçuk sopa verilecek

Emniyet Genel Müdürü, poliste yapılacak yenilikleri anlatıyor

Evvelki gün sehrimize gelen Emniyet Umum müdürü Cafer Soylu, dün akşam Emniyet müdürlüğünde bir basın toplantısı yaparak muhtelif sahıla ışleri etrafında gazetecilerle görüşmüştür.

Halkın rahat ve huzurunu kaçıranı ve asayişi bozanlarla alâkı bir mücadeleye girebilmesinin, sarkıntılığa yeltenemlerin büyük bir hassasiyet ve titizliğe tabîi edilecekleri bellirten Cafer Soylu, şunları söylemiştir:

— İstanbul, teşkilâtımızın en geniş olduğu bir yerdir. Bu nisbette ihtiyaçları da fazladır. Bu ihtiyaçları tamamlayacağı Bunların bir kısmı polisin yatıp kalktığı yerlere tesâlîb eder. Bildiğiniz gibi yeni hafıtanın ekseri günlerini karakolda geçirir. Karakollarımızdan bazılarının dahili tertibatı noksandır. Bunun için mısayen bilgelerde daha müsaid binalar bulup müterek ya-

— Arkası Sa. 3, Sü. 1 de —

Amerikalı su mütehassısının tetkikleri

İzmir Fuarında su makinelerile büyük tatbikat yapılacak

— Hükûmetimizin davet tiretine bir ay evvel memleketimize gelmiş olan Amerikalı su mütehassısı Mr. George J. Morrow, dün İzmire sehrimize dönmüştür.

Kendisile görüşen bir arkadaşımız

— Arkası Sa. 3, Sü. 7 de —

Suriye seçime hazırlanıyor

Müessisler Meclisi seçimi eylül sonunda yapılacak

Şam 20 (a.a) — Yeniden bir kaynaktan öğrendiğine göre, «müessisler meclisi» seçimleri eylül sonunda yapılacaktır.

Elifba gazetesi bugünkü sayısında şöyle demektedir:

«Türkiye, Irak, Ürdün, Lübnan ve Efganistanın, Dış İşleri Bakanlığı ile normal münasebetlerine yeniden başladıkları ümit edilmektedir.»

— Arkası Sa. 3, Sü. 3 te —

50 bin lira çalan mutemed yakalandı

Sehrimizde tutulan hırsız mutemed Adil Akçakaya

— Yazısı 2 ncısı sahifede —

Ticaret Odası, 5 nüfusla bir allesin geçindirilmesi için ayda 449 lira lâzımdır, diyor.

150 lira aylıklı memur — Vallahi sizleri dolandırmadım. Maksadım Ticaret Odası endeksine uymaktı.

SPOR

Türkiye — Avusturya atletizm müsabakaları

Türkiye - Avusturya atletizm müsabakaları dün İnönü stadında başlamıştır. Dürkü müsabakalarda Türkiye 49, Avusturya takımı 47 sayı almışlardır. Müsabakalar bugün neticelenecektir. Şimdiki gün milli mayılar düşmüşlerin alınmıştır. Müsabakaların tafsilâtını iç sayfalarımızda bulacaksınız.